Tizennegyedik évfolyam. 152. szám. Kolozsvár, péntek, julius 7. 1893.

SZERKESZTŐI IRODA
Belmagyar-utcza 47-dik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK" ELŐFIZETÉSI DIJA:
Egész évre 16 frt. vagy 32 korona. | Negyed évre 4 frt vagy 8 korona.
Félévre 8 frt. „ 16 korona. | 1 hóra 1 frt 50 kr vagy 3 korona.
Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:
Kolozsvártt, Belközép-utcza 33. szám

HIRDETÉSI DIJAK:
Egy □ czentimeternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora: 1 frt.
Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.
Nyilttéri czikkek:
garmand sora után 20 kr. fizetendő.

A buktatások haszna.

Budapest, julius 6.

Alkalmam volt ma a közoktatásügyi miniszterium egyik előkelő hivatalnokával találkozni.

Beszélgetés közben szóba került Kuncz Elek kolozsvári tankerületi főigazgatónak az idei érettségi vizsgálatokon tanusitott eljárása, mely csak a napokban oly élénken foglalkoztatta a kolozsvári köröket.

Kultuszminiszteri körökben — mint az illető főhivatalnok megjegyezte — szintén tárgyalták az esetet, s a menynyire ők a hirlapi közleményekből megitélhetik — szintén elitélik a Kuncz Elek módfeletti szigorát.

Igaz ugyan — állitja az illető főhivatalnok — hogy a kormány képviselői — s többek közt a tankerületi főigazgatók — részére kiadott miniszteri szabályzat kötelességükké teszi a hatályos ellenőrzést, s különösen azt, hogy az érettségi vizsgálatok általános szinvonalának emelésére törekedjenek, ebből azonban még nem kell azt következtetniök, hogy ezen általános érdek kedveért az ezzel összefüggő más érdekeket veszélyeztessék.

Ilyennek tekintik pedig azt, ha tul hajtott szigorral egy csomó ifjunak az életpályáját akasztják meg éppen akkor, midőn ezek megszerezve igyekezve a magasabb életpályákhoz szükséges előképzettséget akkor térittetnek le a további haladás utjáról, a mikor már a visszatérés egyértelmü az élet eljátszásával.

Hogy egyáltalán az érettségi vizsgálatra jelentkezőknek 50 sőt 60 százaléka képtelen legyen arra, hogy a tudományos pályán való haladás utján megmaradhasson — azt az érdekelt kormánykörökben valószinütlennek tartják, és sokkal több veszedelmet látnak abban, ha tizenkét éven át iskolázott ifjakra a tovább haladás lehetetlenné, tétetik, mint abban, ha aránylag közepesen készült ifjak oly idő és életkorban kényszerittetnek le felsőbb kiképzés teréről, a mikor az ily ifjaknak java részben már csak az elzüllés utja maradt nyitva.

Elvégre is az emberi képességeknek, a gyakorlati élet a kipróbáló mesztere. És igen sok eset volt már arra, hogy a gymnasiális tanulmányokban aránylag fogyatékos kiképzés nyert ifjak a felsőbb szakoktatás évei alatt egyik másik szakpályára való hivatottságuknak anyagi jelét adták, hogy valóságos bün lett volna pályájukat az érettségi vizsgálatokon megakasztani.

Kuncz Eleknek kétségtelenül nagyfoku szigorát kultuszminiszteri körökben az általános oktatásügyi érdekek szempontjából is megokolatlannak tartják, s az a vélemény kapott lábra, hogy — mert a tanuló ifjuság készültsége és képességeinek elsősorban hivatott elbirálói maguk a tanárok, a központi hatalom felügyeleti jogát gyakorló kormány közegekre nézve az általunk eddig érvényesithetett vetőjog bizonyos megszoritásokkal odáig korlátozandó, hogy a kormány közeg a tanári kar egyértelmü itélete ellenére ne tehesse lehetetlenné a tanuló ifjakra nézve a tovább képzést.

Erre vonatkozólag az illető főhivatalnok értesitése szerint a közoktatásügyi miniszterium illető szakosztályában már elhatározott dolgoknak tartják a tenkerületi főigazgatók részére kiadott miniszteri szabályzat revizióját, s valószinü, hogy ennek megejtése előtt a középiskolák igazgatói és a kultuszminiszterium szakközegeiből alakitandó vegyes bizottságoknak a szakvéleménye is ki fog kéretni.

Egyáltalán a közoktatásügyi kormány módot fog nyujtani arra, hogy a felmerülhető hasonló sérelmek jövőre megelőztessenek.

E kérdéssel összefüggőleg gondoskodás fog történni arról is, hogy a középiskolai kiképzés fejlesztése érdekében kétségtelenül szükséges purifikáczió már az alsóbb osztályokban kezdetét vegye, s a két utolsó osztályba lehetőleg már csak azok az elemek jussanak, a melyek a felsőbb kiképzésre alkalmas tehetséget és kiképzést visznek magukkal.

A mint e nézetekből kitünik, a Kuncz Elek szigora a jövőre nézve még is csak terem valami jó gyümölcsöt s ez némileg még a megbuktatott ifjak keservét is — enyhitheti.

P. J.

Politikai hir.

A függetlenségi párt ügye. A függetlenségi és negyvennyolczas párt tudvalevőleg e hónap 16-tartja azt az ülését, melyen a kivált párttagokkal való közös tanácskozásra három tagot akar megválasztani. Kétségtelen, hogy az ülésen Kossuth kivánsága szerint Just Gyulát, Polonyi Gézát és Helfy Ignáczot fogják kijelölni. Mint értesülünk, a függetlenségi párt a közös tanácskozások megkezdése előtt még egyszer kikéri Kossuth Lajos tanácsát s ezzel van összefüggésben az a körülmény, hogy Helfy Ignács hétfőn este Turinba utazott.

Az udvar és magyar kormány.

A P. N. jól értesült forrásból a következőket irja:

A király e hónap végéig Gastain-ban marad s ugyanannyi időre szabadságot kapott Pápay, a kabinet-iroda főnöke is. Nagyobb fontosságu iratokat a gastaini kura alatt nem küldenek a király után, aki mellett most egyáltalán nincs is magyar segédmunkás miután a kabinet-irodában Pápayn kivül összesen csak két magyar ember van alkalmazva s ezek most itt maradnak az osztrák fővárosban.

Mindezekből az következik, hogy julius hónap folyamán a magyar kormány nem fogja a polgári házasságról szóló törvényjavaslatot — ha készen volna is, — a legmagasabb hozzájárulás elnyerése végett fölterjeszteni.

Bécsi jól informált körökben azt hiszik hogy ez a legmagasabb hozzájárulás most meg fog adatni. Ha azonban a polgári házasságról szóló törvényjavaslat a képviselőházban megnyeri a többséget, de a főrendiház azt még is elveti, a mit itten egészen bizonyosra vesznek, — akkor a korona megtagadja a szankciót minden olyan rendkivüli eszköztől, mely a kérdéses törvényjavaslat forszirozott keresztülvitelét czélozná, igy a képviselőház feloszlatását vagy a főrendiház reformálását is. A kulturaharcznak a király minden hatalmában levő eszközzel fog ellene szegülni. S a korona diszpozicziója e kérdésben nem titok a miniszterelnök előtt sem a ki ide fenn nem találván támogatást egyházpolitikájának, a függetlenségi párt megbontásával kiván magának nyomatékot keresni fölfelé. Tisza és Szapáry a közjogi ellenzék elnyomásával akartak Bécsnek kedveskedni, ez azonban nem sikerült; Wekerle a szélsőbal egy részével kivánja leverni a másikat.

A játék kettős. Mert egyrészről az Eötvös frakczió elősegiti az egyházpolitikai propagandát; másrészről pedig szabad kezet hagy Wekerlének a közjogi kérdések visszafejlesztésére és Apponyi izolására.

Alkalmunk nyilt arról is némi tájékozást szerezni, hogy milyen tartalmuk van azoknak az igéreteknek, melyeket a miniszterelnök a magyar udvartartás tekintetében a parlamentnek tett. Wekerle puhatolózott az udvarnál, de csak abban az irányban, hogy a jelenlegi magyar zászlós uraknak adassék meg az a jog, hogy a király magyarországi tartózkodásainak idején ők rendkivüli udvari szolgálatot teljesithessenek. Sem külön magyar udvarmesteri állás nem szervezteznék, sem a magyar udvari méltóságokat nem aktiválnák. Az összes udvari személyzet továbbra is megmaradna osztráknak, herczeg Hohenlohe közvetlen hatósága alatt. A parancsok továbbra is Bécsből mennének Budapestre, ha az udvar ott tartózkodik, a mint Bécsből ment oda a hus, a zöldség és még a viz is a Hochquellenleitung-ból.

Az összes változás csak az lenne, hogy jövőben a magyar udvari méltóságokat nagyobb szertartásoknál személyes szolgálattételre behivnák — de természetesen herczeg Hohenlohe felügyelete alatt, a kinek utasitásait tartoznának követni. S ez az a magyar udvartartás, melyet szintén nagy nemzeti vivmánynak akarnak föltüntetni.

A Palitzin-eset.

Az M. H. irja: Honvédeinket, akiket ki nem rendeltek Klapka honvédtábornok temetéséhez, ott lesznek diszben Paliczin 1849-diki orosz ezredes munkácsi temetésén, — honvédeink, akiket eltiltottak a honvéd dicsőség budavári emlékének ünneplésétől, oda vannak parancsolva a honvéddicsőséget eltipró orosz sereg vezérének emlékünnepéhez. A nemzet kegyeletes érzelmeit mélyen érintő, mélyen sértő dolog ez.

Az orosz, aki szabadságunkat eltiporni lépte át hadaival a Kárpátokat, most itt maradt, halottját kéri tőlünk. A magyar nemzet lovagias érzelmeit mélyen érintő dolog ez.

Az érzelmek összeütközésének nagy kérdéséről van itt szó és épp ezért helyén valónak találtuk, hogy — a parlament szünetelvén — lapunk hasábjait nyissuk meg az e fölött való eszmecserének.

Annál szükségesebb ez, mert félhivatalosan már is igyekeznek egyoldalu irányba terelni a közvéleményt.

Hivatkoznak külföldi példákra, hogy a harczban állt nemzetek a harcz végeztével, mily lovagiasan jártak el egymással szemben közös csatájuk halottai iránt. De hát illenek-e ezek a külföldi példák a mi esetünkre? Ugy álltak Oroszország és Magyarország egymással szemben mint hadviselő felek? A muszka nem azért tört-e be, hogy Ausztriának zsandárszolgálatot teljesitsen, a magyar hadifoglyokat nem szolgáltatta-e át az osztrák hóhérnak? De hát ha akad is a külföldön a Palitzin-esetre hasonló példa, mutassanak a külföldön példát arra, hogy azt, a mit mi az ellenségnek megadunk, ne adjuk meg saját hőseinknek.

A német megadhatja a vele szemben küzdött franczia emlékének a végtisztességét és viszont, a háboru végeztével a győző a legyőzöttel lovagiasan szorithat kezet, de lehetséges-e az, hogy Németországban a német, Franczia országban a franczia hősök emlékének ünnepéhez, ne engedjék oda, sőt egyenesen eltiltsák onnan a nemzeti haderőt.

A párisi zavargások.

A zavargások tegnapelőtt is megujultak, noha korántsem voltak olyan komolyak, mint a megelőző napokéi. A Quartier Latin-ben kisebb összeütközések voltak. A Rue des Ecoles-ban a rendőrök és a tüntetők között véres összeütközés történt. A tömeg elszántan rontott a rendőrségnek, mely mezitelen karddal vágott közéje. Mikor a helyzet fenyegetőbb lett, a rendőröknek katonaság is segitségére sietett.

A rendőrügynökök revolverrel védekeztek az ostrom ellen. A harcz elkeseredetté vált, a rendőrök és katonák felé az ablakokból kövek repültek. A zavargók közül egy férfinak karddal széthasitották koponyáját. A szerencsétlen szörnyet halt. A sebesültek közül többet ugy mentettek meg az elfogatás elől, hogy bevonszolták őket a házakba. Két sulyos sebesültet a közellevő gyógyszertárba vittek, a hol az első segitségben részesitettők őket.

A tömeg menekülésében tört, zuzott, összerombolt mindent, a mi utjába akadt. Egy lóvasuti kocsit megállitottak és meggyujtottak. A kocsi teljesen elégett. Ugy mondják, hogy a gyujtogatók a kocsit előbb petroleummal öntötték le.

A rendőrség a legnagyobb erélylyel operált a tömeg ellen.

A Rue de Ecoles- és a Maubet-tér csakhamar teljesen megtisztul a zavargóktól. Éjjel a Quartier Latin teljesen megnyugodott, a tömeg szétoszlott és a rendőrség visszavonulhatott. A Quartier-Latin-ben elfogott tüntetők száma a kétszázat felülmulja.

*

Tegnap éjjel óta nem volt ujabb összeütközés vagy zavargás. A lapok azt konstatálják, hogy a tegnapi tüntetések csekélyebb mérvűek voltak mint a megelőző estékéi, s azt remélik, hogy a zavargásoknak most már végük van.

*

Tegnap temették el a szombati tüntetésekben szerencsétlenül járt Nugent a polgárság legelőkelőbbjeinek óriás részvéte mellett Clermont-Ferrandban. — Az a 15,000 főnyi katona, a kikkel a tüntetések alkalmából a párisi helyőrséget megerősitették, továbbra is Párisban marad. — A Saint-Michel boulevard házaira a diákok kiáltványokat ragasztottak, melyekben arra való hivatkozással, hogy a tüntetések kivetkőztek eredeti jellegükből, kijelentik, hogy a diákok ezentul mindenféle tüntetéstől távol tartják magukat.

*

Tegnap reggel a Szajnából egy rendőrnek holttestét fogták ki. Valószinüleg a tüntetők dobták a folyóba. Az éjjeli zavargások alatt összesen tizenkilencz omnibuszt romboltak szét.

Rácziu ügyvédjelöltjének viselt dolgai.

Tek. Szerkesztőség! Nagy merészség szükségeltetik ahoz és az erkölcsi érzet sajátszerü fejlődése, hogy valaki ugy nyilatkozzék, mint Albin Livius ur, a Rácziu ügyvédjelöltje tette az Ellenzék tegnapi számában. Ez az ur öt hétig izgatott, bujtogatott Szkerisorán, félrevezette, ámitotta és fellázitotta a szegény tudatlan népet s a

AZ „ELLENZÉK" TÁRCZÁJA.

1893. julius 7.

Porta Hungariae.

(Magyarország kapuja.)

Ha e két szó olvasásakor nagyobbat, tüzesebbet lüktet is szived nyájas olvasó, mégis kérnem kell, hogy kövess vissza az ötvenes évek azon szomoru korszakába, a melyben Magyarország nem létezett.

De ha nem is létezett politikai életünkben, az akkori cs. k. hadsereg adatt alkalomkor mindig élesen hangsulyozta a „magyar ezred" elnevezést, és az akkori cs. k. tiszt, — ezredesétől lefelé mondhatnám, hogy büszkébbnek érezte magát, ha mindig délczeg magyar ezredben teljesithette feláldozó katonai kötelességeit.

E sorok irójának is jutott osztályrészül azon szerencse, hogy mint a lezajlott és letepert szabadság harczunk 12 huszárezredének segédtisztje, egy polák ezredbe közkatonának besoroztatva, az orosz hatalom ellen 1854-ben foganatositott osztrák sereg felállitás alkalmával a hadfőpasancsnokság által a 31-ik számu és akkor „lovag Culoz" nevet viselt magyar ezredhez közvetlenül hadnaggyá lett kinevezve, a melyben pár hónap mulva az ezred 3-ik tábori zászlóaljának segédtisztségével lett megbizva, tehát ismét lóra jutott.

Be szép ezred is volt ez a Culoz ezred, tisztikara, fiatal, délczeg, — egymást tisztelő lovag, mesés hü ragaszkodással föllebbvalójához és rangidősebb bajtársaihoz.

Sokat lehetne erről mondani a mostani kor rovására, de hát az nem ide való.

Az ezred egy álló évig fetrengett a Kopescsince és Kopescsipince-féle hangzatu rusznyák falvakban, századonként széthelyezve soha nem sejtett nyomoruságos viszonyok közt, mig végre az 1855. év junius hava meghozta azt a csillagot, mely az ezredet onnan el és a 3-ik zászlóaljat Fiumába kalauzolta

Lázas sietséggel csomagoltuk csekély málhánkat, örömükben egymást ölelgetve, — mert mást nem volt kit, álmodoztunk Fiumében élvezendő hóditásaink édes élvezeteiről. Kutyába se vettük a 28—30 foknyi hőséget, oda se néztünk annak a 15—20 cholera halottnak, a melyet naponta rendesen akkor vittek ki nyiszorgó szekereken hármasával, négyesével is, a mikor mi porlepetten — nyuladozó nyelvvel masiroztunk be a faluba, vagy a városba, mert hiszen Fiume volt végczélja hosszu-hosszu utunknak.

Hát még én! ki zászlóaljamban egyedül és teljesen birtam az édes költői olasz nyelvet.

A 3-ik zászlóaljjal e mellett még az a furcsaság is megesett, hogy Fottscheber nevü ezredese, bármennyire büszke volt magyrr ezredére, a magyar tiszteket még se szerette, nem szivelte őket, ezen a réven a mindig mostoha gyermeknek tekintett 3-ik zászlóaljba csoportositotta.

Igy lett parancsnoka is egy törzsgyökeres magyar szivü alezredes, igy lettem én az egykori rebellis magyar — segédtisztje és utánam még majd fele a tisztikarnak magyar.

No de nem tudta, nem sejtette az ezredes, hogy mit cselekedett, . . . a derék fiumei polgárok szerették a zászlóaljat, de azért főkép a magyar tiszteket szerették benne, a mit a fiumei nők révén, elég korán tudtunk meg.

*

Hajnalodás kezdetével hagyta el a zászlóalj e hosszu menet egyik augusztusi napján Zágrábot, talpa alá terelve a maga nemében azért páratlan ugynevezett Lujza-utat, mert mintegy 10 mértföld hosszában 2—2 hüvelylyel ölenként ugy emelkedik, hogy 2900 és nehány öl magasságu tetőpontjára minden erőltetés nélkül folytonos ügetésben lehet jutni, a honnét szint oly szelid lejttel nyulik le a tenger szinéig. Magyarország gyöngyeig, — Fiume utczájáig.

Némán és komoran néztünk az aznapi nagy menet elébe, midőn csak egyszerre megcsendül szeretett alezredesünk velőig ható érczszava, — tiszta magyar nyelven nékem mondva: „Hadnagy ur, szóllittassa elé tartalék lovaimat, hivja előre a tiszt urakat és a ki lóra termettnek érzi magát, üljön fel, igyekezni fogok a még hátra levő három menet alatt önöket szórakoztatni."

Isten látja lelkemet, hogy most is szent áhitat fut végig rajtam azon hatásra gondolva, a melyet ezen szavak sárga hajtókás hó fehér kabátom bélése azon helyén támasztotak, hol a magyar embernek szive rejlik.

És kezdte az alezredesünk Magyarország azon lapjait szellőztetni, melyek Horvátországnak Magyarországhoz való csatlakozásáról czimeréről stb, de főképp arról szólnak, hogy mily nagy szerepe jutott Horvátországnak hazánk történetére nézve akkor, a midőn Béla király a tatárpusztitotta országból a magyar nemzet foszlányaival talán éppen azon a helyen át, azon az utirányon volt kénytelen a hazát elhagyni és a tenger „Veglia" szikla fészkén menedéket keresni, a melyen mi virginiánkat szivogatva, a hallottak komolyságától áthatva, csendesen ballagtunk az napi stáczionk felé.

Másnap ugyanez uton és ily módon szellőztette azon lapokat, melyek a horvát sorezredek Mária Terézia alatti keletkezése és hősies harczai mellett Trenk horvát báró veres köpenyes guerilla pandurjainak viselt dolgait és horvátoknak egyszerre felkorbácsolt végzetes gyülöletért a magyar testvérek ellen tartalmazzák.

Végre felvirradt hosszu zarándoklásunk utolsó napja.

A Luiza-ut legmagasabb pontjáról Loque falujából indultunk, eget, földetrázó 3—4 öl széles menfalakat hasogató Bóra kiséretében.

Alezredesünknek akárhányszor torkába fojtotta a magyar szót, gyalogosan járt tisztjeink nyeregbundáinkba kapaszkodtak, lovaink szügybe vágott fejjel ugy nyomultak előre a veszettül dühöngő természet-szörny ellenében, mintha Armstrong ágyut huztak volna maguk után. Amugy is már elcsigázott — kiéhezett szegény bakáink kettős rendeikben hatosával összefogózva fejet szegezve törték az ádáz elem gyilkos erejét, — mely minden perczben kész volt egygyelegygyel egy kis lég-kéjutazást tétetni az 1000—2000 lábnyi mélyen fekvő völgyekbe, vagy szikla üregekbe.

Bóra asszony azonban valami sziklacsucsba zuzhatta fejét, mert egy nagy utkanyarulatot elhagyva, egyszerre minden fuvallata elállott és teljes szélcsendben ereszkedtünk a grobniki óriás kavics sikra.

Uj erővel, uj hévvel fogott alezredesünk lelkesitő elbeszélése folytatotáshoz az összeverődött és honát véres karddal vissza hóditott magyar sereg első győzelmét varázsolva fel a történet örök hü tanából, majd a kantárszárat jobb kézbe fogva baljával délkelet felé irányitva figyelmünket — ott, ott uraim a határhalom, a melyről leugratás közben nyakát szegte országunk ostora és vérebje a tatár khán, és villámsebességgel fenn voltunk, a kik lovon ültünk, a halom tetején

La san közeledtünk dél multával a Fiumera patak bal partjára és már előttünk láttuk azon hatalmas sziklatönköt, — mely egészen lenyulva a Fiumera tükör vizéhez, — emberi kéz által nagy kapu alakban keresztül lett törve és melyen a Luiza-ut vége szakasza már sikban hatol keresztül.

mikor a vizsgálat ellene megindult, megugrott működése szinteréről. És most azt mondja, hogy a „szkerisorai tartózkodásom alatt kifejtett működésemről itten számolni nem tartozom.“

Elhisszük neki, hogy még a biróságnak sem szivesen számolna be; de beszámolt Albini ur működése eredményével a szegény félrevezetett nép, fájdalom, a maguk részére elég szomoru következményekkel járó tettekben.

Albini ur bajosan is tudna számolni a nyilvánosság előtt tetteiről, működéséről és hirtelen megugrása indokairól.

„Dr. Ráczïu János nagyszebeni ügyvéd urnak általános tiszteletben részesülő irodájáról“ is megemlékezik az ügyvédjelölt ur. Ugyan, hát az az iroda azzal igyekszik kivivni a tiszteletre méltó czimet, hogy embereit, izgatásra, felbujtogatásra használja? . .

Az igyekezetet mindenesetre egy kissé furcsának találjuk s reméljük, hogy a törvény emberei ép oly tiszteletre méltó módon fogják jövőre ennek az irodának a titkait kifürkészni s a törvény ellen alattomban működő embereivel kellő tisztelettel elbánni.

— Ó. n.

A Vásonkeöy-váltók

Budapest, jul. 6.

Óriási érdeklődés mellett kezdődött tegnap a budapesti törvényszék előtt egy per, mely előreláthatólag több napig fog tartani s melynek előzményei röviden ezek:

Vásonkeöy Imre ujszönyi fiatal nagybirtokos, 1886. decz. 30-án oltárhoz vezette Eberling Amáliát. Alig vezette haza ó-szőnyi kastélyába fiatal nejét, harmadnapra öngyilkossá lett. 1887. deczember havában Kégly József ügyvéd megjelent az özvegy atyjánál Eberling Antalnál, a kinek egy 1886. decz. 2-án kelt és 1887. decz. 2 án lejárt „Vásonkeöy Imre“ néválárással Lakatos Ilona rendeletére kiállitott „Lakatos Ilona“ néválárással forgatott 15,000 frtos váltót mutatott be fizetés végett. Ugy ezt a váltót, mint egy másik 5500 frtról szólót, melyet Spiegel Bernát 1888. január 19-én megpróbált birói intéssel érvényesiteni, az érdekeltek hamisnak találták és a büntető biróságհoz fordultak.

A megindult hosszas vizsgálat eredményeként a vádhatározot konstatálja, hogy Vásonkeöy Imre és Brunkaláné-Oszvald Ilona éveken át szerelmi viszonyt folytattak s ebből folyólag, arra való tekintettel, hogy a váltók a vádlottnő tulajdonának bizonyultak, lehetségesnek tartja, hogy a jogtalan vagyonszerzésre kinálkozó alkalmat megragadta és Kégly Józseffel meg Spiegel Bernáttal egyetértve elkövette a panaszolt a váltóhamisitásákot. A végtárgyalást Kálosy biró vezeti, a vádhatóságot Ligetkuthy Iván kir. alügyész képviseli, az elsőrendü vádlottat Spiegelt Fried Vilmos dr. védi, Oszvald Ilona pedig Eötvös Károly kiséretében jelent meg.

A meg nem jelent Eberling Amadiát Polónyi Géza képviseli. Fried ügyvéd felszólalására a törvényszék elhatározta, hogy Polónyi, jogképviselősége minőségének csorbitása nélkül mint tanu hallgattassék ki. Első sorban Eberling Antal kereskedőt, a sértett fél atyját s Vásonkeöy vagyonkezelőjét hallgatták ki. Eberling azt vallotta, hogy Vásonkeöyt azon 6 hónap alatt, melyben ismerte, takarékosnak ismerte és hogy Vásonkeöynek a kérdésben forgó váltókon levő aláirása hatorozottan meg van hamisitva. — Polónyi Géza, ki Vásonkeöyit gyermekkora óta ismerte, szintén hamisitottaknak nyilvánitja a váltókat.

Az egyik váltón egy „Lakatos Ilona“ szerepel mint forgató. Polónyi azt vallja, hogy Vásonkeöynek két Ilonával volt ismeretsége s hogy ezek egyike a vádlott Brunkaláné.

A tárgyalás végén heves jelenet történt Oszvald Ilona vádlott és Polonyi Géza között. Vádlottnő ugyanis a törvényszéki elnöktől férje nevének emlitését mellőzni kérte.

Az elnök a vádlott nő e kivánságát jegyzőkönyvbe vétette s viszont figyelmeztette Oszvold Ilonát arra, hogz ha Polónyi nevét emliti, ne sajnálja az „ur“ szócskát hozzátenni. Vádlottnő erre kikelt ábrázattal, dühösen kiáltott Polonyi felé:

Ha ur is, mégis gazember!

Az elnök a vádlottnőt erre szigoruan rendreutasitotta, de Polónyi, a panaszos képviselője nem elégedett meg csupán ezzel, hanem erről külön jegyzőkönyvet kért felvétetni a melyben befoglaltassék Osvald Ilona azon kijelentése is, hogy Vásonkeöy Imrét Éberlingék üzték a halálba.

Ott, uraim, ott azon a szikla vájuton jött át dicső Béla királyunk, serege diadalának és a khán vesztének boldogi ó hirére és a maroknyi, de bosszut lihegő, halált szóró magyar sereg ez első és többé gátot nem ismert diadalának örök emlékére ezen sziklakapunak tulsó, azaz a tenger felé néző ivhajlása homlokzatára vésette ország és világ számára az örök időkre szánt „Porta Hungariae“ szavakat.

Könnyen fogja a nyájas olvasó elképzelni, hogy mily fenn dobogó szivvel, mily honimádó magasztos érzülettel hatoltunk át a Porta Hungariae komor ive alatt, komolyan, szó nélkül, gyalog bajtársaink föveggel a kézben, néhány ölnyire a kijáraton tul, hogy vezérünk magatartásához képest mintegy vezény-szóra forduljunk arczczal visszafelé a feliratban való gyönyörködhetés végett.

. . . .

Vissza is fordultunk egyszerre lovas, gyalog, — a gyalog azonban fövegét hamar homlokába nyomva, hogy szemeit elfedje pedig lovaink soha nem érzett sarkantyudöfés alatt felnyeritve égnek ágaskodva — görcsössé szorult kezünk hatalmával két lábpatán fordulva ugrattunk el a meggyaláztatás e szinhelyéről . . . Kéjben, nemes honfitüztől szikrázó szemeinek elé ugyanis a porta hungariae helyett két láb magas arany lapidár betükkel felénk vigyorgott:

Urata Jellacica Báná — bitor, historiai nami itás!

K. F.

Levél Brassóból.

Brassó, julius 3.

. . . „A szökés párosan, oh mi édes, oh mi szép . . .“ ajánltatik minden rangu és rendü szökevény szerelmes párok számára, hogy ha a világ szemei elől eltünve, vagy hazulról szökve, búvó helyet keresnek, a hol ketten „egyedül“ háboritatlanul óhajtanak turbékolni, jöjjenek csak ide B r a s s ó b a. Annyi itt az erdő, berek, fasor, sétány, csalit, lugas, buvó szerelmesek számára s oly sok a természet és a művészet által karöltve késsült, épült és nőtt „madárfészek“, hogy bármely pillanatban a legidillibb, legkiesebb rejtekhelyekre lehet menekülni.

Festői szépség tekintetében az erdélyi részeknek a legpompásabb városa Brassó. A közuti gőzvasut, a C z e n k alatt kanyaritott be a városba, Bolognába.

Utazásunk hetedik napján eltünt a napsugár és csendesen permetézett az eső a szürke égről. Az élet változatosságát akarta jelképezni. Nem busultunk rajta. Bennünket csendes hajlékban, két meleg sziv, vidám napsugara fogadott. Felfrissültünk s boldogok voltunk varázsa alatt. Két idyli képet is láttunk ott. A jövőnk képét. Csendes égi békének boldog nyugalma ömlött el ezen a két képen.

Ha az ember a tüzhelyt látja, megérti az alkotást, megérti annak a szünni nem akaró jó cselekvésnek, eszmék keletkezésének az indokait. Mit sem árt az, bár mint borong oda kint, annak, a kinek bent csillagos a kék ege.

Bennünket jó szellemünk, mely idáig minden felé hü kisérőnk volt, vezetett ide. Tudta mit tesz, tudta miért teszi.

Brassóban a külvilág iránt kevesebbet érdeklődtünk. Tekintetünk nem a magasban, hanem alant járt a mélyben. Nem a természet pompáját, nem az alkotásokat, nem a köd boritotta Czenket, hanem a sziveket néztük, melyek kiapadhatlan forrásai a jónak, a szeretetnek, a nemes eszméknek, a munkának.

*

Délután kisétáltunk a városba. Brassónak a közepén van a szép árnyas sétánya. Az iskolák mellett a gyerekek számára játszó terek vannak. Érdekes az a kép, hogy a monumentális szász és oláh kulturális épületek mellett miképen küzd a magyar kultura egy-egy épülettel a világosság és haladás felé emelkedni.

Több monumentális épület előtt haladtunk el, melyek közül figyelmet érdemel, a mult századokban leégett „fekete templom“ bekormosodott falaival, a mult évben megnyilt állami reál iskola emeletes épülete, a szász és oláh iskolák palotái.

Erdős uton kanyarodtunk fel, melyen most rakják le a vizvezető csöveket. Lesz Brassónak vizvezetéke, mely egy fél millióba került. Forrás vizet gyüjtenek össze a távoli határokon reservoirba mint a bécsiek és természetes nyomással kapják a sugarakat az emeletes házak lakói is. Ha vize lesz, mindene lesz Brassónak. S miután városa előnyös oldalait több nyelven nyomatott kalauzokkal ügyesen tudják ismertetni, rövid idő alatt rohamosan népesülni fog a klimatikus vidéken tartozkodni óhajtók által.

Felmentünk a lövölde épületébe. Gyönyörü itten a kilátás Brassó fölött. De mi csak ködöt, felleget és szakadó esőt láttunk, mely bennünket az esti órákig zárt oda.

Mikor vissza tértünk, már indulni kellett volna, ha ki nem vették volna a vándor botot a kezünkből, mint kivették a Petőfi „Bolond Istókjának“ a kezéből. Igy aztán maradtunk még, és szivesen maradtunk. Másnap d. e. a magyar kaszinót látogattuk meg, hogy elolvassuk az „Ellenzék“-et. A nap többi részét elfoglalta a meghitt családi kör, a zene, tánc, mulatság. Az esti órákban szives bucsut véve, tapasztalatokban gazdagon indultunk h a z a.

Szemlélő.

Megakadályozott vasuti baleset.

— Farkasszemet néző vasutak. —

Szegedről irják: Egy nagy utazó társaság, mely a szeged-szatymazi saját külön „kiránduló“ vonattal Szatymazra igyekezett tegnap délután, valósággal a torkában volt egy ujabb, szerencsére megakadályozott vasuti szerencsétlenségnek. Csakugyan gondolkozóba esik az ember maholnap, mig rászánja magát a vasuti utazásra Szeged vidékén, a hol rövid idő alatt négy vasuti baleset történt és ez lett volna az ötödik már, ha az isten irgalma és a vasuti gépészek nagy elővigyázata a veszély perczében a baj torkában meg nem óvja a nagy kiránduló társaságot egy olyan ujabb karamboltól, melynek végzetes következményei lehettek volt. Nem lehet elhallgatni szó nélkül azt a gondatlanságot, mely ennek az ujabb veszedelemnek az utazó közönséget kitette.

Az utasok, a kik tegnap délután az egynegyed 6 órakor Szegedről elindult szatymazi ugynevezett „kéjvonaton“ zónáztak, valóságos ideglázrohamot kaptak, mikor a gép vészsivitásban tört ki, mikor alig 80–100 méterrel tulhaladt a rendező pályaudvaron. Baj van, mi az, mi történt? riadoztak az emberek, föltépték az ablakokat, ajtókat.

A vonat nagyot zökkent a hirtelen adott ellengőz következtében és azok, akik kidugták a fejeiket az ablakon, megdült vérrel látták, hogy 60—70 méterre szemben jön egy sebesen haladó vonat ugyanazon sineken, mely szintén vészt sivalkodik. Az volt a kiszámithatlan szerencse, hogy ez is észrevette a veszedelmet és itt is ellengőzzel lassitották meg a vonatot.

Az egymás fejének tartott vonatok szerencsésen megállitottak egymással szemben, mintegy 40–50 méterre.

Hát egészen a veszedelem torkában voltak mindkét vonat utasai.

A vigyázatlanság ugy esett, hogy a szeged szatymazi vonat, miután a rendezők pályaudvarnál fölrakodtak reá, továbbmenet nem a kijelölt sineken folytatta utját, hanem rátévesztették azokra a sinekre, amelyeken a Rókus pályaudvarról jövő nagyváradi vonatnak elhaladni kellett. Igy találkoztak a sineken félelmetes farkasszemet nézve.

Mezőségi levél.

Ezelőtt egy évvel panaszoltam volt a kolozsi állami gazdaság által okozott versenyre, melyet a napszámosok dolgában kifejt; most ismét kénytelen vagyok szót emelni, mert bár e gazdaság intézője terjedelmesen kifejtette felsőbb helyen a környékbeli birtok és napszámos viszonyokat, melyből kitünik az, hogy itt rendesen nem mehetnek a dolgok a kevés lakosság miatt, s bár a környékbeli birtokosok szintén adtak be az erd. gazd. egylet által egy kérést a földmivelési miniszterhez az iránt, hogy idegen munkások idehozatala által a versenynek vessen véget: csak ugy állunk most is, mint tavaly. A miniszter megengedte ugyan, hogy az intéző idegen munkásokat fogadjon, de oly időben és oly körülmények közt tette ezt, hogy akkor és ugy sem havasi románokat, sem más vidéki munkásokat fogadni nem lehet. A verseny tehát folyt tovább a kissebb gazdák karára, a kik nem képesek versenyezni a fiscussal; a nagy birtokosok segitenek magukon ugy, a mint lehet, vagy az által, hogy idegeneket alkalmaznak munkára, vagy az által, hogy tul liczitálják az államot, pl. a Zabulik Sándor féle kolozsi gazdaság 1 frt 20 krral fizeti a napszámot, mig az állam jelenleg 1 frton; — ehhez hasonlitva a körülményeket a kolozsvári gazdák ne panaszoljanak a napszám drágaságért, hiszen azt legalább nem kell, hogy gazd. productumaikat 30—40 klmeter távolságról szállitsák Kolozsvárra, hanem akkor árulják el, mikor tetszik s nem akkor, mikor az időjárás engedi.

Napszámos hiányban szenvedünk általában — oka ennek az abnormis tavaszi időjárás is mely a mezei munkákat egymásra halmozta, nemsokára itt az aratás s az eddigi munkálatok még nincsenek bevégezve.

A munkás hiányon segitendő a mint az E l l e n z é k 146 száma első czikkében irja, az erd. gazd. egylet feliratot küld fel a földmüvelési miniszterhez az iránt, hogy a nyári munka idő tartalmára a tettleges szolgálatba levő sorhadi és honvédségi katonaság szabadságoltassék.

Ez nagyon helyes inditvány s nem is megvalósithatlan, ha nem is ily formában hanem ugy mint 1867-ben történt. 1867-ben Gorové János volt földmüvelési miniszter elnöklete alatt tartott kongresszuson, az aradi gazd. egylet egyik kiküldötte Tavaszy Antal kimutatta azt, hogy az alföldi gazdát az 1863 évihez hasonló inség fenyegeti a bő termés daczára söt talán épen ezért, mert az alföldön munkás egyáltalában nincs s kéri a kormányt eszközölje ki azt, hogy a katónaság bocsáttassék munkára.

Ezen inditvány megtétele után az elnöklő miniszter azonnal intézkedett, hogy az alföldön minden nélkülözhető katonát munkára bocsássanak az altisztek felügyelete alatt egy forint napibér és ellátás mellett. Az aratás ilyformán pár nap alatt bevégződött szerencsésen s az addig srikeoló munkások is dologba állottak.

Az általános szabadságolás aligha lesz meg, az ily szerü ideiglenes szabadságolás azonban minthogy már volt is eset rá könnyebben volna kivihető, de legyen igy, vagy ugy, bármily szabadságolás nagy előnyére volna a gázdaságnak. Végül ujból is felkérjük a földmivelési minisztert, ha már ez évre késő is bár a jövő évre adja meg az engedélyt a kolozsi gazdaságban idegen munkások fogadására akkor és olyképp, hogy az nemcsak papiron, de tényleg is megvalósitható legyen.

M.

Érdekes találkozás.

— Kun Kocsárd fogolytársának ajándéka. —

Algyógy, 1893. julius 4.

Tudvalevőleg folyó évi junius hó 25-én gróf Kun Kocsárd ur 90 éves születés napját ünnepelte meg. — Ez alkalommal több oldali ismerősei s tisztelői részben személyesen, részben pedig táviratilag üdvözölték.

Többek közt Palkovics Károly, esztergomi lakos, tekintélyes birtokos és fia személyesen latogatták meg algyógyi kastélyában, ki egykori 1848—49. időkben gr. Kun Kocsárdnak fogoly- s szobatársa volt a komáromi várfogságban.

Megható jelenet volt midőn a két aggastyán együtt találkozott. — A két öreg ur egymást megölelve könnyes szemekkel üdvözölték egymást, s előhozva egymásnak régi szenvedésüket melyeket két éven át a komáromi várfogságban együtt töltöttek volt.

Mielőtt a két öreg egymásnak elmondotta volna a régi eseményeket Palkovics átnyujtotta egy remek, saját faragványu szivarka-tartót, melynek készitését ugyancsak a fogságban alkalma volt gyakorolni, emlékül átadta gróf Kun Kocsárdnak a következő felirattal:

Gróf **Kun Kocsárdnak**
91-ik év születés napjára, emlékül a nagy hazafinak egykori fogoly- s szoba társa
P a l k o v i c s K á r o l y.

Tisztelettel:
Br. Györffy Samu.

Élnek-e vagy meghaltak?

Ily czimü közleményünkre lapunkhoz, továbbá az „1848—49. Történelmi Lapok“-hoz és az ereklye muzeumhoz több rendbeli felvilágositás érkezett. Ezeket alább közöljük:

I.

Brettye, 1893. julius 5. Posta: Russ.

Tisztelt Szerkesztő Ur!

Az „Ellenzék“ 144. számának „Élnek-e vagy meghaltak“ czimü, s a nagy közönséghez intézett czikkében emlit két oly 1848—49-iki honvédtisztet is, kik felől némi felvilágositást adhatok, — hacsak azt a közelebbről érdeklettek eddig meg nem tették.

1.: 31. z á s z l ó a l j; 579. H e g y e s i I s t v á n főhadnagy (31. gyal. ezredtől átjött) sz. Mikeszásza, v. főkorm. segédtiszt.

A 80-as években, mint kataszteri biztos működött Nagy-Szebenben, s elhalt ugyanott 1887—88-ban. Ha nem csalódom, az ösmert hirlapiró Hegyesi Vilmos éppen fia az elhunytnak — s igy ő, vagy testvérének fia ifj. Buda Géza földbirtokos (lakik Ruszon, Hunyadmegyében) a bővebb felvilágositást megadhatják.

2.: 3-ik e z r e d, 15. Ö t h A l b e r t hadnagy, sz. O.-Brettyén, 67-ben ügynök volt.

Azt hiszem nyomdahiba „Őri Albert“ helyett, ki tényleg 1827. junius 5-én O.-Brettyén született, 1848—49-ben honvédtiszt — azután a 60-as években Kolozsvártt a Nuridsán és Comp. czégnek obligationali speculatioinál ügynök volt — és a ki 1892. év végén Erzsébetvároson (Ebesfalva), mint nyugalmazott honvédőrnagy hunyt el.

Az elhunytnak sógora hilibi Gál Domokos k.-küküllői alispán, fia Eőry Ernő, ki kolozsvári körökben előnyösen ismert férfi, akár veje Lengyel Lajos az Emke buzgó tagja, tüzetesebb felvilágositást adhatnak.

Valószinüleg eddig már szükségtelen közleményemet, csak azért küldöm be — hátha a közelebbről érdekeltek figyelmét, a fölvetett kérdés, elkerülte volna; s pedig annak tisztázása mindnyájunk kötelessége.

Hazafias tisztelettel:

S z i l v á s s y A l a d á r,
egyik előfizető.

II.

B e c s e k Sándor volt huszár, később tanár; B e c s e k Dániel volt tüzér élnek. B e c s e k Samu meghalt. (Becsek kolozsvári tvszéki biró felvilágositása.

III.

605. Rátonyi János k. h. v. női szabó, meghalt talán Nagyváradon.

149. Imre Ignácz tizedes r. napszámos, sz. Csik-Somlyó meghalt a születési helyén egy évtized előtt.

Kolozsvár, 1893.

SZÉKELY JÁNOS,
105. h. z. szakaszvezető.

MINDENFÉLE.

Kolozsvárt, julius 7.

— **A „Diána története“** czimü regényünket lapunk **holnapi számában** kezdjük meg.

— **A Vasvári kirándulásban** résztvevőknek figyelmébe ajánljuk, hogy holnap déli 12 óráig jegyeztessék elő, a kik Bánffy-Hunyadtól kocsira reflektálnak vagy pedig a kik a Belesben d. u. 2 órakor tartandó társas ebéden részt venni kivánnak, mert holnap délben ezt a rendezőség meg kell, hogy táviratozza Bánffy Hunyadra. A jelentkezések lapunk kiadóhivatalában is elfogadtatnak holnap déli 12 óráig. A kirándulásra vonatkozólag felvilágositásokat az ereklye-muzeumban lehet szerezni ma és holnap este 6 óratól 8 óráig, mely időben hivatalos órát tart a kör titkára: Csürös József.

— **Gyászhir.** Közöltük tegnap a gyászjelentést, melyet a család m.-gyerőmonostori özv. br. Kemény Istvánné felsőszálláspataky Mara Ágnes elhunytáról adott ki. Ma azért emlékezünk meg ujra e kiváló nő haláláról, mert ki annyi jót és nemeset cselekedett teljes életében, az megérdemli, hogy egy pár sorban méltassuk érdemeit. Nem volt jótékonysági-egylet, melynek az elhunyt életében tagja ne lett volna. A szegények és árvák mindig, mint bőkezü urnőt ismerték. Végrendeletében is tetemes összegett hagyott jotékony czélokra. Halála egy nagy kiterjedésü és előkelő családot boritott gyászba. Temetése holnap délután lesz.

— **A keresk. akadémia** uj rendes tanári állást töltött be Mittelman Nándor ujvidéki tanárral. Most tehát 8 rendes tanára van a keresk. akadémiának, kiknek nemcsak az országban legnagyobb tanári fizetésük van, hanem nyugdijra is számithatnak. A tanári karból Kiss Sándor igazgató Karlsbadban, Nagy Károly Gasteinban gyógyitják magukat, Keresztély Lajos Berlinben van, Hangay Oktáv pedig a kereskedelmi s ipari földrajz tanulmányozása végett Stájerhon, Tirol s Krajna nagyobb bánya- s ipartelepeit nézi meg.

— **Elmaradt oláh gyülés.** Tegnap a Kolozsvárt tartózkodó oláhok a Biasini szálloda éttermében gyülést akartak tartani, a melyen megválasszák azt a küldöttséget, a mely a szebeni gyülésen őket képviselné. Meg is jelent egy pár pap és egy pár tanuló. Összesen ötön, haton, de a többiek nem mentek arra felé, mivel rendőri felügyelet alatt lett volna megtartandó a nevezetes ülés. Várták a hiveket 3 órától 4 óráig, de mivel nem érkeztek meg a többiek, megtörtént a feloszlás. Okát ők abban keresték a részvétlenségnek, hogy a szebeni gyülést amugy is elnapolták. Mi pedig ugy tudjuk hogy megtartják 9-én.

— **Nagy szénaszükség** van egész Némethon s Francziaországban s ügynökök járnak, kik 100—200 waggon szénát vásárolnak egyszerre. Ha a miniszterium gyorsan nem intézkedik s el nem t i l t j a a s z é n a k i v i t e l é t, nagy bajok támadhatnak a téli takarmány teljes hiányából nálunk is, mivel a lapályos helyeken az erdélyi részekben is iszapos a széna s az Alföldnek nincs szénatermése. Ovakodjanak gazdáink szénájukat könnyelmüen Külföldre eladni, azon reményben, hogy majd vesznek olcsón télire marháiknak. Budapesten egy szekér széna 35—40 frt.

— **Vaszi Zsigmond** tüzoltó szertárnok temetése ma d. u. 6 órakor tartatik meg nagy fénnyel és nagy részvéttel, a honvéd egylet és a tüzoltó testületek, több társas kör testületi részvétele mellett. Az elhalálozásról a családon kivül a kolozsvári önkéntes tüzoltó egylet is adott ki gyászjelentést, melynek szertárnoka és tanitója elhunytáról megemlékezik. Az elhunyt tüzoltó halála nagy részvétet kelt mindenfelé.

— **Szinház.** Tegnap „Aszalai uram leánya“ czimü vigjáték került előadásra a nyári szinházban. A publikum nem igen érdeklődött a már többször látott és nem is valami kiváló darab iránt. Maguk a szinészek jól viselték magukat és egyikét produkálták a jobb előadásoknak.

— **Vendégszereplés.** Vizváry Gyula, a bpesti nemzeti szinház kiváló művésze holnap kezdi meg több estére terjedő vendégszereplését a kolozsvári szinpadon „Pry Pál“ czimü mulattató vigjátékban.

— **A fontanellei gyalui** havasi fensikra vasárnap teendő kirándulásban nagyon sokan fognak résztvenni. Kolozsvárról az orsz. ereklye muzeumot képviseli Deáky Albert elnök és Nedoroszték János igazg. tag kik társasággal rándulnak ki. Részint maguk, részint pedig társaságokat szerezve kivonulnak: Kolozsvárról Szabó Samu tanár elnök, Hory Béla mezeum igazgatósági tag Dunky Kálmán, Dunky Kálmánné, Gámán Dezső, Gámán Dezsőné, Sebesi Samu, az Ellenzék belm társa. Kuszkó István, Kuszkó Istvánné. A kolozsvári ev. ref. collegium részéről Csürös József, Kovács József, Bodrogi József s. tanárok, Schlumbrecht Gyula rajz tanár festő, ki a Vasvári ütközetből egy jelenetet készül megfesteni; dr. Szadeczky Lajos egy. tanár az E. K. E. kolozsmegyei osztályának elnöke, dr. Szinyei József egy. tanár, Fekete Gyula, Fekete Pál, Farkas Károly, Molnár József tanár, Bartha Gergely kapitány, a kolozsvári kerékpáros egylet több tagja; Gyaluból Nemes Károly erdész, Kántor József kjegyző társaságokkal; Bánffy-Hunyadról: Gyarmathy Zsigmond és Gyarmathy Zsigmondné urn. Gayer Viktor, Bartha Sándor főerdész Nagy Gyula rajztanár és mások több társasággal élükön; Gyerő-Monostorról: Nyil

Károly társasággal; Tordáról: Borbély György tanár társasággal; Meregyóról: Sikó Kanuth erd. felügyelő társasággal; Incselből: Keresztes család társasággal; Jegenyéből a fürdő vendégek; Kolozsvárról: Poszler Gyula, Poszler Gyuláné, Incze Teréz társasággal, Bojáki János, Bojáki Jánosné urnő, Kolozsváry Etelka k. a., Münszter Ede, Bocskor János, Spaller Károly társaságokkal; N.-Váradról: Hegyesi Márton és neje. több negyvennyolczas Vasváry honvéd és érdeklődő élén; Bpestről: Kreith Béla gr. Kreith Béla grófné, dr. Reiner Zsigmond, dr. Herman Antal tanár és Herman Antalné urnő. M.-Vásárhelyről: Mányai János, Vasvári katona, Kerekes Samu tanár és szerk. Csucsáról: Makfalvi Ferencz tanitó, egy Vasvári katona társaságábsn, stb. stb. Érkezés vasárnan reggel reggel Bánffy-Hunyadra; 5 óra 32 percz reggel és reggel 4 óra 50 percz. Kolozsvár felől: reggel 6 óra 39 percz gyorsvonattal. Kocsikon az ünnepély szinhelyére a havasra. Ünnepélyes kirándulás a már közölt programm szerint. Vissza utazás Budapest felé éjfélkor vagy pedig a reggeli vonatokkal. — Kolozsvár felé este fél kilencz óra 37 perczkor, — vagy pedig a hajnali és hétfőn reggeli vonatokkal. — A kiknek B.-Hunyadon kocsira, vagy pedig Belesen társas ebédre s elszállásolásra van szükségük, azok személyesen, levélben vagy táviratilag jelentsék ezt be az ereklyemuzeum irodájában Kolozsvárt, torna-vivoda emelet. Személyes tudakozódások, felvilágositás iránti kérdezősködések d. u. 6—8 ig tehetők.

— **Véres verekedés.** Tegnap éjjel véres verekedés történt a főtéren. Kapatos állapotban tulalkozott nehány fiatal ember a rendőrökkel. Szóváltásba elegyedtek, a minek vége az lett, hogy a rendőrök egy gazdászt agyba-főbe vertek. A fiatal embert a kórházba szállitották. A főkapitány urtól erélyes vizsgálatot kérünk.

— **Összezuzta 3 ujját** a gép T. L. nyomdász tanulónak saját vigyázatlanságából. A baleset annál sulyosabb, mivel a sérülés épen a jobb kezen esett. A sebet a mentők kötözték be.

— **Örömünnep.** A „Fröbel-gyermekkert" kis látogatói részére az intézet vezetősége holnap délután örömünnepet rendez a Lövöldében. Az ünnnep délután 3 órakor kezdódik. Belépti dij: tetszés szerint.

— **Mosakodás.** Tomucza Vazul topánfalvi körjegyzőtől terjedelmes levelet kaptunk. A körjegyző ur ebben a levélben czáfolatába bocsátkozik olyan dolgoknak is, a mit a mi lapunk nem közölt. Azt mondja, hogy az oláh lázadás nem volt a benszülöttek által előzetesen tervszerüleg előkészitve, holott bebizonyult, hogy a topánfalvi szolgabiróság körjegyzőség járásbiróság már előre tudta, hogy Szkerisorán lázadás van készülőben, intézkedni szükségesnek még sem tartották. Azt irja a körjegyző ur, hogy az oláh nép ragaszkodással van hazájához és a magyar nemzethez. Mi ezt nem csak elhisszzük, hanem tudjuk is és csak azt sajnáljuk, hogy akadnak lelketlen bujtogatók, kik a különben csendes, becsületes népet felizgatják, félre vezetik.

— **Eladó** egy kis birtok, mely 80 held első osztályu földből áll Torda-Aranyosmegyében. Van lakoháza, gazdasági épületek és 5 holdas gyümölcs kert hozzá. Értekezhetni a vétel iránt az „Ellenzék" kiadóhivatalában.

— **Szerencsétlenül járt** tegnap a déli órákban F. László 45 éves kőmives segéd, külmagyar-utczában épülő emeletes ház állványáról saját vigyázatlanságából leesett, minek következtében job alszárán csonttörést szenvedett. A szerencsétlenül járt embert a mentők kötözték be s szállitották be a kórházba.

— **Szégyelje magát.** Gerson Spitzer & Comp. Grosshändler. u. Inhaber der k. k. land. pr. Alt-Ofner-Blau-Cotton-Tüchel Leinwand-Druk Fabrik Nieder-age in Budapest, Adlergasse, im eigenen Hause Nr, 25. Ez a czég magyar czimzetteknek németül ir. Szégyelje mngát.

— **Mikszáth Kálmán — szoptatós dajka.** A multkoriban már fölemlitettük, hogy Mikszáth Kálmán sulyos beteg. A fővárosban folyton uralkodó tifusz döntötte ágyba és vonta el hosszabb időn át. Ma már Miktzáth tul van minden veszélyen, de azért 8—10 napig még nem kelhet föl s azután is lábadozó lesz még egy darabig. Mikszáth Kálmán ebből az ötletbél elhatározta, hogy az irói pályáról lelép s más foglalkozás után lát, ka mindjárt rövid időre is. Tegnap délelőtt — mint a „P. H." irja — tudatta az egyik tisztelőjével, a ki meglátogatta és a kinek igen komolyan mondotta a következőket: „Tiz nap óta nem kaptam más táplálékot, mint tejet és azzal biztat az orvosom, hogy a következő tiz napon át sem adnak semmi mást, csak tejet. Ily körülmények között kénytelen leszek az irósággal fölhagyni s a sok tejivás után, ha majd fölkelek, elmegyek — szoptatós dajkának."

— **A szocializista Tisza Kálmán.** Tisza Kálmán ez idő szerint a szocializis kérdés megoldásához fogott gyakorlati uton. Nevezetesen arról értesülvén, hogy a legtöbb jogosultsága a szocziális kérdésnek Békésmegye egy kis községében, Bánfalván van, — mint a Budapesti Hirlap levelezője jelenti — intézkedett, hogy összes geszti birtokaira Bánfalváról fogadjanak fel aratókat. Most a fél falu utazott Tisza költségén Szalontára, honnét szekereken vitték a munkásokat Gesztre, a hol az egész nyáron dolgot kapnak.

— **Huszár csiny.** Szabad'a városának szép asszonyai közt különös divat kezdett lábra kapni rövid idő előtt. Esténként, a szinházi előadás alatt, ugy tettek a szabadkai hölgyek, hogy plüsből bársonyból, selyemből, való tarsolyokat logattak ki a páholyokból. Azokban a tarsolyokban tartogatták a távcsöveket (magyarul gukker), a bonbonokat, a csipkés, finom battiszt-kendőket. Hanem ime egyszer csakvége lett ennek a divatnak is. Az oka ez: vagy egy hét előtt tizennégy páholyt lefoglaltak a huszártisztek. Minden huszártiszt a karjára öltött egy-egy közönséges abrakos tarisznyát és azt lógatta ki. Oriási derültséget keltett a dolog. Es a derültség még inkább nőtt, mikor a publikum észrevette, hogy a tisztek is látcsöveket, czukorkákat tartogatnak a tarisznyákban. Azóta egyetlen plüstarsony se látható a szin házban. De egyebütt se.

— **Lányszöktetés.** Egy kis romantikát jelentenek Bajmokról. A romantika abból áll, hogy egy fiatal ur a napokban lezajlott községi bucsu alkalmával elszöktetett egy fiatal leányt a szülei háztól. Bajmokon természetesen nagy izgatottságot kelt az eset, annál is inkább, mert a község bucsuja emberemlékezet óta nem volt egybekötve leányszöktetéssel. A baba szülei a szöktetés után rögtön keresésére indultak, de mindössze annyit tudtak meg, hogy az első éjt a férfi szüleinek a házában töltötte a szerelmes pár. A további nyomok itt is ritka következetességgel hiányzanak. Ugy a fiu mint a leány atyja tekintélyes birtokos a községben.

— **Korcsolyázás nyáron.** A dobsiniai jégbarlangban nyáron lehet üzni azt a sportot, mely más vidék részére csak télen adatott. A jégünnepély programmja ez: Korcsolyaversenyek. I. rész. Előirt gyakorlatok. 1. Ivezés hátra, kifelé, jobbra és balra, tetszés szerinti helyváltozással. 2. „Dupla hármas" előre kifelé kezdve, jobbra balra nyolczas alakban. 3. „Kigyó vonal" hátra jobb lábban, legalább három kanyarulattal. 4. Ugyanaz bal lábon. 5. „Nyolczas" egy lábon előre; jobb lábon külső-belső és bal lábon belső-külső élváltás. 6. Ugyanaz jobb lábon belső-külső, bal lábon külső-belső élváltással. Tét 2 frt. Nyiltverseny. II. rész. Szabad választás szerinti korcsolyázás. 10 percznyi maximális idő tartalommal. Tét 1 frt. Nyilt verseny. III. rész. Páros táncz-verseny. Jackson Haynes keringő ütemre 3 percznyi maximális időtartammal. Hölgy és urból álló párok számára. a korcsolyázó közönségből a fórendezőség által felkért 10 tagu (5 nő 5 férfi) versenybiróság előtt. E versenyre elégséges a trombita szó után jelentkezni a helyszinén. Betét nincs. IV. rész. Korcsolyázás. a nagy meredek jéghegyről lefelé, ezután a sikpályán háromszor körül. Körülbelül 600 méter. Holt verseny nincs. Az egyszerre czélponthoz érők közül a külső oldalon beérkező tekintetik elsőnek. Elesés nem disqualifikál. A mulatság jul 16-án veszi kezdetét.

— **A hadsereg sátrakban.** Fővárosi lapok jelentik: Azt a régi tervet, hogy a katonaságot a szabadban is védő födél alatt lehessen elhelyezni, most végre keresztül fogják vinni. A müszaki katonai bizottságnak sikerült összeállitani egy katonai czélokra alkalmas, könnyen felállitható és szállitható sátrat. Egy sátor részeit két-két ember viszi magával és ketten is laknak egy sátorban. Az egész sátor sulya 7.4 kilogramm, ennek a fele jut egy emberre. — A sátort egyelőre csupán a kellő módositások után — az egész hadseregben fogják alkalmazni. Már az idei hadgyakorlatokon két bécsi gyalogezred, a 4. és 19. számu hordható sátrakkal felszerelve végzi majd gyakorlatait Magyarországon. — A dologhoz az a megjegyzésünk van, hogy a hordozható sátor régibb keletü, — amennyiben a 46-ik gyalogezred csapatai már 1890-ben is ily sátrakkal felszerelve végezték a székelyhidi hadgyakorlatokat s ugyanezzel vonultak onnan föl Bécsbe, nem csekély bámulatba ejtve a császárváros lakóit, mert a bornyura kötött sátorkarókon kivül egy más speczialitása is volt akkor az ezrednek: az angolsarku, könnyü, sárgabörczipők szintén próbaképen volt kiadva, s amely a mostani gyalogsági csizmák készletének az elfogyásával azt az egész hadseregben pótolni fogja. Ugyancsak az ezred hat legénye mutatta be akkor a bécsi Burg udvarán a királynak a hordozható sátrak fölállitási módját. A teljes furfanggal kiokoskodott uj sátraknál az a legkitünöbb, hogy nemcsak két ember, hanem akárhány, hat, tiz, vagy ötven is alakithat a saját sátordarabjait a többiéhez füzve, egy sátrat. Az uj „Infantarie-Zelt" annak idején igen megnyerte a király tetszését s valószinüleg rövid idő alatt ellátják vele az összes gyalogságot.

— **Altona lángokban.** Hamburgból sürgönyzik, hogy tegnap este óta Altonában, a nagy Elbe-utczában nagy tüz dühöng. A tüz Stucken és Andresen-féle kávé osztályozó intézet 4. emeletén ütött ki és mindkét oldalra kiterjedt, megtámadva Wöhnert György nagy gabnaraktárát és más melléképületeket is, a melyek egész az Elbáig mind lángokban állanak. A tüz még mindig dühöng. Éjfélkor azt hitték, hogy a tüz továbbterjedését megakadályozhatják. Hamburgból több gőz- és hajófecskendőt vittek segitségül. A kár több millióra rug. A hajókat még idejében biztonságba helyezték.

— **Kolera.** Táviratilag jelentik, hogy San-Loulsban (Szenegal) és Podorban kiütött a kolera. A betegség csak a feketéket támadja meg. A napi átlagos halandóság 5-re rug, — Madridból sürgönyzik, hogy Gerona tartományból 5 koleraesetet jelentenek, amelyek közül 4 halálos kimenetelü volt.

— **Vilmos német császár életveszélyben.** Tegnap este, a mikor Vilmos német császár a Frigyes granátoskaszárnyából a potsdami uj palotába visszatérőben volt — mint levelezőnk telegrafálja — kocsija éppen a vasut és a Kaiserpavillon-vendéglő közti uton nagy sebességgel hajtatott kót keresztbe állott kocsinak, a melyek az utat teljesen elzárták. Már kilencz óra után járt az idő és a császár kocsisa, akinek szemei a saját kocsilámpájának mozgó fényétől káprázatak, alig tudott nehány lépésnyire látni s igy nem is vette észre a két egymásba akadt kocsit sem, a melyekből két óriás gerenda meredt a száguldó lovak elé. Mikor a veszedelem helyétől a kocsi már alig nehány lépésnyire volt, nehány berlininek, akik éppen arrafelé sétáltak, kiáltozásukkal sikerült a lovakat megállitani. A császár udvari vadásza leugrott a kocsiról és az arra járók segitségével elháritotta az utat elzáró akadályt.

— **Szörnyü divat.** Szinte lehetetlen a mit Amerikából irnak. Az, hogy az amerikai hölgyek azt akarják divatba hozni, hogy karjaikra mindenféle alakokat rátátoviroztatnak. A jó honleány az amerikai csillagos lobogót karczoltatja fehér karjára eltörülhetetlen tintával, a gyöngédebb lélek kedvencz papagájának alakját stb. Állitólag e nőket — vajjon minőek lehetnek? — az csábitotta e különös ötletre. hogy Edison villamos tüjének segitségével ez a tätovirozás minden fájdalom nélkül történhetik meg, az indiai tinta és kinai czinóber az anyagok, melyekkel az alakokat a bőrbe beleedzik. A tätovirozó mesterek ujabban nagyon népszerükké lettek és soha sincsenek foglalkozás hijjával.

Szerkesztőségi üzenetek.

Pista. Hogy nem ön az a bizonyos „Pista" a kinek e név alatt többször küldtünk üzenetet, azt szivesen megerösitjük. Igenis — az egy más Pista volt. Hogy a régi „Pista" álnév lehetett: megengedjük és hogy önt igazán Pistának hivják: elhiszszük. Azonban arra kérdésére, hogy ki volt az előbbi „Pista", — szives engedelméből nem felelünk.

A párisi diákzavargás okát ime elmondjuk. Ennek a következő története van: A párisi müvésznövendékek évenként egy bált szoktak rendezni. Ez a bál a szó teljes értelmében fesztelen — tulságosan fesztelen szokott lenni, ugy hogy 16—18 éves jóra való kisasszonykák nem állanák meg pirulás nélkül. — A müvész-növendékek nem is hivnak oda tisztességes hölgyközönséget. E bál hölgyközönségét a szobrász és festő termek modelljei és Páris szebb grissette-jei alkotják, meglehetős hiányos öltözékben. A legutólsó bál alkalmával izgató és érdekes kalandok merültek fel a jó kedvü diákok és virágos kedvü grisettek között. A hölgyek csiklandós kánkánt lejtettek utánozhatatlan bájjal és ingerlő frivolitással. A fiatal uraknak tetszett a mulatság és belemerültek nagyon a kéjes mámorba.

A puritán Berenger szenator, az erkölcsnemesitő-egylet elnöke feljelentést tett a bál rendezői és a bálban résztvevő hölgyek ellen. Ennek következtében a rendőrség többeket elitélt. — A müvésznövendékek fogták magukat és Berenger-nek macskamuzsikát rendeztek, a mely alkalommal összetüztek a rendőrséggel. Egy kereskedősegéd, a ki részt vett a tüntetésben, olyan sebeket kapott, hogy másnap belehalt. Ebből kezdődött a heczc és most elfajulva dühöng. Többé nem is diáktüntetés, hanem a csőcselék rakonczátlankodása.

Olvasónő. Brassó. „A Diána története" egyike lesz legérdekesebb regényeiknek, a melyet az „Ellenzék" közölt. Modern angol regény és magas irodalmi szinvonalon áll.

Margit. Kolozsvár. Nem vagyunk jártasok a virág nyelvben. A margaréta jelentőségét sem ismerjük.

Annyit azonban még is tudunk, hogy azok, a kik margarétát adnak másnak, azt mondják, hogy az örök hüséget jelent, — mig azok, a kik kapják, ugy tapasztalják, hogy az „örök hüség" csak frázis, a mit a nők nem azért mondanak, hogy meg is tartsák.

Dr. K. J. Szeben. Igaz! Ugy mondják, hogy a székely embernek két esze van. Ha az egyikkel megreked, a másikkal segit magán. Egy mélyen tanulmányozó ur valahol azt irja, hogy az asszonynak három esze van. Egyikkel az urát, másikkal a barátját, harmadikkal a világot bolonditja. Mondanunk sem kell, hogy ez az ur nőgyülölő lehet.

A háboruról.

Veresagin, a hirneves orosz csatakép-festő emlékirataiban a többi közt a háboruról és a kivégzésről a következő érdekes nyilatkozatot teszi:

Megvallom, hogy az emberi élet és átalában az élet megröviditésének és megszakitásának minden módja és eszköze közt még leginkább megfelel izlésemnek a háboru, a mely leginkább hasonlit rendszeresen üzött sporthoz.

A tapasztalt tábornok, a ki csatára készül, kétségkivül a cselnek és a finomságnak ugyanazon technikai intézményeit kénytelen mozgósitani, mint a vadászat tapasztalt intézői, a ki azzal a czélzattal állitja fel és tanitja ki embereit, hogy minél több nemes vadat ejtsenek el.

Többször volt alkalmam csatában embert ölni és tapasztalásból mondhatom, hogy ha egy embert leteritettünk, teljesen ugyanazt az izgatottságot, azt az elégtételt és azt a megelégedést érezzük, mintha nagyobb vadat teritettünk le.

Sokkal kevésbé érdekes és vonzó, ha szabad igy kifejeznem magamat, a birói itélet alapján foganatositott emberölés, a melylyel nem jár sem koczkázat, sem veszély, sem izgalom. Ha a csatatér borzalmat kelt, akkor a vesztőhely undort gerjeszt!

És valóban, ha mellőzzük is azt a ma már kétségbevonhatatlan tényt, hogy a gonosztevők legnagyobb része megromlott, beteg szervezettel biró ember, és hogy az egyik század politikai büntetteseit a következő század rendszerint valamely eszme vértanuiként, szinte szentekként ünnepli: az az egész proczedura, a melylyel egy, két három vagy több embert arra a helyre hurczolnak, a hol őket éles kés vagy fojtó hurok várja — határozottan erkölcstelen.

És nézzük csak a börtönőrt, a mint a gondjaira bizott elitéltet megkérdezi, vajjon a kivégzés előtt akar-e még valamit enni vagy inni? Nézzük, milyen részvéttel kérdezi a hóhér, hogy a kötél simul-e az elitélt nyakához, hogy nem dörzsöli-e a hurok? Mily meginditó gyöngédség!

Emlékszem a részvét ilyen esetére — melyhez még naivitás is járult — Közép-Ázsiában, a hol a lemészárlásra teljesen elkészitett bünös néha még az utolsó pillanatban azt kiáltja:

— Megállj! Várj még egy kicsit!

— Mi a baj?

— A tüszőmben van még husz fillér; ne felejtsd el odaadni a feleségemnek.

— Jól van; egyéb bajod nincs?

— Nincs.

— Most hát maradj veszteg!

A középázsiaiak tekintetben sokkal logikusabbak, mint az európaiak, mert ő náluk a nagyobb büntettek fejvesztéssel járnak, mig kisebb vétségekért levágják az illetőnek kezét, fülét, orrát, különösen pedig az előbbieket, mert két példányban vannak meg. Az a középázsiai kán vagy emir, a ki megparancsolja, hogy a bünösnek vágják le a fél fülét, sokkal következetesebb, mint az európai biró, a ki nem engedi meg, hogy a büntettesnek a hajaszála meggörbüljön, a ki őt jól tápláltatja sőt némely szeszélyének kielégitését is meghagyja, de azután halálra itéli.

Azt hiszem, hogy az európai társadalom a logika kedvéért szintén kénytelen lesz arra határozni magát, hogy vagy levágassa a fülét, orrát, stb., vagy ne vágasson le egyátalán semmit, mert az akasztás, mészárlás, fébelővetés mindezen proczedurái a legmélyebb barbárság szemléleti oktatását képezik. Egyéni nézetem szerint a társadalom a notorius gonosztevőket élethosszíglan fogva tarthatná, mint a ragadó állatokat.

Gyakran kérdezték tőlem képeim miatt: Azt hiszi-e ön, hogy lehetséges a háborut elkerülni? — Nem! én azt tartom, hogy ez a társadalmi fejlődés jelenlegi állapotában nem lehetséges, de azért korántsem hajlom meg a háboru morálja előtt és azt hiszem, hogy mielőtt háborut izennek és kezdennek, hosszasan és alaposan meg meg kell fontolni ezt a végső rendszabályt.

Azt is gyakran a szememre vetették, hogy a háborut rossz, visszataszitó oldaláról ábrázoltam; mintha bizony a háborunak két oldala volna: egy kellemes, vonzó, és egy másik, nem szép vagy visszataszitó! Csak egy a háboru, a melyben az ellenség abba a kényszerhelyzetbe jut, hogy minél többet szenvedjen, minél több embert veszitsen sebesültekben, elesettekben, foglyokban a melyben az erősebb fél egyik csapást a másik után méri a gyöngébbre, míg ez végre kegyelmet kér!

Volt alkalmam a háborunak ezen szentimentális, rendszerint a magasabb társadalmi osztályoktól eredő megitéléséről oly kompetens birákkal beszélgetni, a minők ez ügyben György, szász herczeg és néhai Frigyes Károly porosz herczeg, — s az ő feleletük rövid volt.

— Mindazt olyan emberek állitják, a kik nem ismerik az igazi háborut!

A háboru nagyon sajátságos valami: határozottan ellenkezik a mindennapi keresztény morállal. „Ne nyulj idegen jószághoz!" — tanitja ez a morál. — „Végy, rabolj, a mit birsz!" — prédikálja a háboru — „Ne csalj, ne cselekedjél ravaszul!" — „Csalj, szédelegj!" — „Ne ölj!" — rendeli a keresztény morál — „Ölj, gyilkolj!" — parancsolja a háboru. Minél többet ölsz, annál nagyobb lesz a jutalmad ugy ezen mint a más világon. Azért is jutalmat kapsz, ha falvakat, városokat, sőt egész vidékeket elpusztitasz, ha az emberek százait, ezreit, millióit megfosztod hajlékuktól!...

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás.

Az egyesült erdélyi takarékpénztár forgalmi kimutatása 1893 évi junius hóról.

Bevétel: Pénztármaradvány áthozat 5461 frt 22 kr. Betétekre 86357 frt 38 kr. Kifizetett váltókból 137227 frt 80 kr. Visszleszámitolt váltókból 83835 frt. Nyilt rovatokra 132828 frt. Kamatokból 17897 frt 15 kr. Megtérült költségekből 23 frt 9 kr. Értékpapirokból 23712 frt 50 kr. Szállásbérből 195 frt. Összesen: 487517 frt 14 kr.

Kiadás: Betétekre 87762 ftt 94 kr. Leszámitolt váltókra 170110 frt. Visszleszámitolt váltókra 38465 frt Nyilt rovatokra 146414 frt 95 kr. Kamatokért 30747 frt 98 kr. Osztalékért 420 frt. Költségekért 73 frt 36 kr. Pénztármaradvány átvitel 13522 frt 91 kr. Össszesen: 487517 frt 14 kr.

LEGUJABB.

(Az Ellenzék eredeti táviratai.)

A király a Vaskapunál.

Bpest, jul. 7.

A király a vasmegyei gyakorlatok után fejedelmi vendégeivel a Vaskapuhoz megy.

Vásonkeői per.

Budapest, julius 7.

A Vásonkeői perben ma azt igyekeztek bizonyitani, hogy Polónyi a saját tanuit előzetesen kikészitette.

Ebben az ügyben a tárgyalás rendkivül érdekesen folyik.

Oláh fészkelődés.

Budapest, julius 7.

A Bukarestben megjelenő Vointa Nationala ellenzéki lap irja:

Aribu Virgil vallás és közoktatásügyi államtitkár urat a napokban a kormány Erdélybe küldte.

Biztos értesülésünk szerint a kormány kiküldöttje azon utasitással ment, hogy a bérczeken tuli oláh testvérekkel egyetértve, mindent kövessen el az oláhok megmentésére a magyarokkal szemben.

A czikk tele van rágalmakkal és epével s a legnagyobb visszatetszést szülte.

Szerbán képviselő czikke.

Budapest, jul. 7.

Szerbán oláh képviselő a Pesti Hirlapban levelet közöl multkori czikkére, a melyben meg volt irva, hogy Lucaciut börtönében meglátogatta.

Kijelenti, hogy Lucaciu ép oly jó hazafi, mint ő. (!!)

Egy hibája van s ez az: hogy megmondja a magyarok szemében az igazat.

Mikor a magyar kormány méltatlanul bánik, vérig sérti, nemcsak a román nemzeti pártot, hanem ama 3 millió románt is, mely vérrel, szivvel adózik közös hazánknak.

Egyetlen igazi oláh képviselőnek mondja magát, mert azok az oláhok, a kik a parlamentben ülnek, sohasem vettek fáradságot az oláh nemzet állapotáról, óhajairól a magyarokat informálni.

Guy de Maupassant meghalt.

Budapest, jul. 7.

A hires franczia iró, Guy de Maupassant két évi szenvedés után meghalt. Maupassant 1850-ben született és egyike volt azoknak a zsenialis iróknak, a kiknek bámulatos megfigyelő tehetségük van és irályuk annyira jellemzetes, hogy gyakran pár sorban többet képesek mondani, mint más, ha lapokat összeir.

A nagy rajziró eleitől fogva excentrikus hajlamoknak hodolt; 2 évvel ezelőtt megőrült és ugy élt idáig szomoru sorsban, felkeltve maga iránt az egész müvelt világ részvétét. Most már a halál megváltotta szenvedéseitől. A zseniális fő már évekkel előbb elborult és most megtörötta legkiválóbb irók egyikének roskatag teste is.

Nemzeti szinház.

Bérlet 250. szám

Kolozsvárt, szombaton, 1893. julius hó 8-án.

Vizvári Gyula, a budapesti nemzeti szinház müvésze első vendégfellépésével:

PRIPÁL.

Vigjáték.

Felelős szerkesztő:
BARTHA MIKLÓS.
Segédszerkesztő és kiadólaptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Óvás.

Balla Albert sütemény-kibordó tőllem eltávozott, figyelmeztetem minden igen t. vásárlóimat, hogy nevemben tőlle semmi nemü süteményt vagy igéretet el ne fogadjanak.

3—3 **MATTAI KÁLMÁN.**

Hirdetések.

Sz. 2396—1893. *Kolozsvármegye kolozsvári járási főszolgabiró.*

Pályázati hirdetmény.

Kolozsvármegye **kolozsvári** járásában megüresedett **Magyar-Ujfalusi körorvosi állomásra** pályázatot hirdetek és felhivom mindazon orvostudorokat, kik ezen évi 300 frt fizetés, 100 frt szállápénz és 100 frt úti átalánynyal, valamint a szabály rendeletileg megállapitott beteglátogatási dijakkal javadalmazott állást elnyerni óhajtják, képzettségüket feltüntető okmányaikkal felszerelt folyamodványaikat **folyó évi Augusztus hava 5-ikéig** hozzám nyujtsák be, mivel a későbben beérkezett folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

A választás **ugyanazon hó 12-én** fog Magyar-Ujfalu községében, mint a kör székhelyén megtartatni.

Kolozsvár, 1893. évi junius hó 28 án.

Hatfaludy Mór,
főszolgabiró.

618. (2-2)

Sz. 3604—1893. kig. 621. (2—2)

Pályázati hirdetmény.

Gyulafehérvár szab. kir. város tanácsánál 700 frt évi fizetéssel javadalmazott **jegyzői állás** megüresedvén; — felhivatnak mindazok, kik ezen állásra pályázni kivánnak, s az 1883 évi I. t. cz. értelmében e hivatalra minősitéssel birnak, hogy szabályszerüen felszerelt s eddigi hivatalukról szóló bizonyitványnyal ellátott pályázati kérvényüket alólirt polgármesterhez **1893. évi Julius hó 20-ig** nyujtsák be.

Gyulafehérvár szab. kir. város tanácsától, 1893. évi junius hó 27-én.

Novák Ferencz,
kir. tanácsos.

A Benigni palotában

4 bolthelyiség

azonnal, vagy október hó 1-sőtől kezdve

jutányos árban kiadó.

Alkalmas kávéháznak is.

Ugyanott egy füszer-üzlet teljes (álvány) berendezése eladó.

Értekezhetni felőle **Bojáki Sándor** füszer-üzletében **Kolozsvárt.** 565. (6—10)

Tenyészállat eladás.

Gróf TELEKI A. tancsi uradalmában,
posta, távirda és vasút Szász-Régen,
eladó
kendi-lónai és **bonc-hidai faj** keresztezésből származott

13 darab négy éves tenyész-kan,
á **120** kilogramm;
20 darab két éves tenyész-kan,
á **75** kiló;
52 darab tenyész-kocza,
á **75** kilogramm.

Értekezhetni egyenesen **ANTAL LAJOS** tiszttartóval **Tancson.**
623. (1—x)

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesiteni, hogy saját **műhelyünkben** készült

kárpitos- és asztalos munkákból

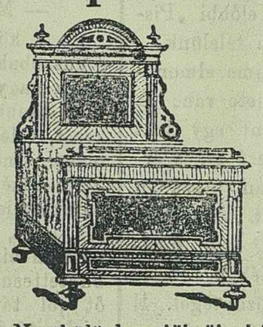

egybeállitott **mindennemü teljes szobaberendezésekkel,** továbbá **egyes kárpitozott** és **asztalos butor-darabokkal,** ugy egyszerü mint legfinomabb kivitelben, a legszilárdabb anyagokból szolidan készitve.

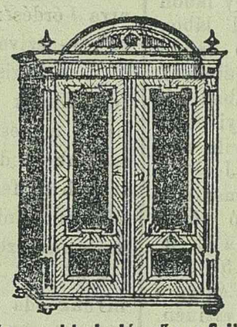

Nemkülönben **tükrök, képek, függönyök, szőnyegekkel, lócsőr. afrik** és **rugany-mátráczokkal, gyermek-kocsik, vas- és nád-butorokkal;** szóval a butorkereskedés illetve lakásberendezési szakba tartozó mindenféle czikkekkel a **legdusabb választékban** felszerelt raktárunkat — üzlethelyiségeink tulhalmozottsága miatt — **tetemesen leszállitott árakon** kiárusitjuk.

Ezen kellemes bevásárlási alkalmat a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlva, becses látogatását kérve, maradunk teljes tisztelettel:

572 (6—10) **GAÁL és SCHRAMMER,**
kárpitosok és butorkereskedők.
Kolozsvárt. Belmonostor utcza 20. sz. (Korbuly-féle ház.)

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Alkotmány-utcza 31. szám. — Váczi-körut sarok.
Kizárólagos képviselője:
Adriance Platt & Co. newyorki gyár
Fűkaszáló- és Arató-gépeinek.

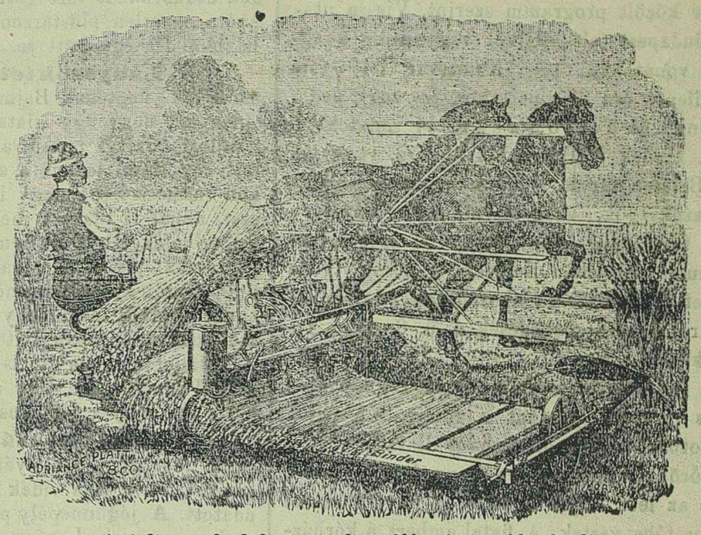

Ajánlja szabadalmazott **kaszáló- és arató-gépeit:**

legjobb és legolcsóbb fűkaszálókat, legjobb és legolcsóbb marokrakó arató-gépeit. Legolcsóbb könnyü kévekötő arató-gépeit, mely a nyiregyházi versenyen 1-ső dijat nyert.

Képes gépárjegyzéket kivánatra bérmentve bárkinek küldünk.

A magyar kir. államvasutak gépgyárának szövetkezeti képviselősége.

Ajánlja becses tagjainak ezen gyár legjobb hirnevü

Gőzcséplő készleteit.

Mindennemü gazdasági gépeket.

A magyar kir. műegyetem által kitünőnek itélt és a földmivelésügyi magyar kir. miniszterium által ajánlott

„Budapest“ **permetező** ára darabonként **15 frt 50 kr.** csomagolással.

Szabadalmazott jegeczes **„Azurin“** **1 frt 50 kr.** kilója

Eredeti Vermorel-féle franczia gyártmányu

„Eclair“ **permetező** ára **20 és fél frt** darabonként, csomagolás **50 kr.**

Megrendelési czim:
Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, Bpest, Alkotmány-utcza 31.
454. 14—30)

BORSZÉK (Csikvármegye, Erdély.)

Elsőrangu gyógyfürdő, 900 méter magasságban, beláthatlan ős fenyveseknek alsóbb szervezetektől mentes regiójában.

Gyógytényezői: havas alji klimája, tiszta ozondús levegője, kitünő gyógyerejü vasas- és más vegyi összetételü borviz ivókútai, számtalan szénsavas hideg lobogó-fürdői, vasas láp-fürdők, szénsavas melegitett kád-fürdők, fenyőlevél-fürdők, jól berendezett hidegviz gyógyintézetek, massage és villamozás.

Az idény megnyilt junius hó 1-én.

Posta és távíró helyben.

Részletes prospectussal és felvilágositással kivánatra készséggel szolgál a fürdőorvos: **Dr. Szilvássy János,** vagy a helyben székelő **fürdő- és üzletigazgatóság.**

A borszéki borviz az Oelhoffer töltő-géppel kifogástalanul felfogva és modern gépek által dugaszoltatva, kristály tisztaságban hozatik forgalomba. — Évenként **3 és fél millió palaczk** elárusitás.

A fürdővendégek szállitását a szász-régeni vasuti állomástól Borszékig és vissza bérkocsi vállalat eszközli.

Előjegyzés és feltétel tehető: **„Hávranek József m. kir. állomásfőnök urnál Szász-Régen“,** vagy **„A bérkocsi vállalat irodájánál Borszéken.**

A viteldijak szabályozva vannak.

Minden megrendelés kizárólag a borszéki fürdő- és üzlet-igazgatósághoz intézendő.

A borszéki borviz ára helyt.

Ládákba csomagolva:

1	láda	1·4	literes	50-es	6 frt 60 kr.
1	„	1·4	„	25	3 frt 20 kr.
1	„	1	„	50	6 frt 10 kr.
1	„	1	„	25	3 frt 10 kr.
1	„	0·5	„	50	5 frt 30 kr.

Szalma-hüvelybe csomagolva:

1	üveg	2	literes	18 kr.
1	„	1·4	„	13 kr.
1	„	1	„	11 kr.
1	„	0·5	„	9 kr.

Nagyobb megrendelésnél %-os kedvezmény.

Borszék, 1893. évi május hó.

453. (7—x) **A borszéki fürdő és üzlet.**

Nyomatott Magyary Mihály könyvnyomdájában Kolozsvárt, belközép-utcza 33. szám.